
ALMAN DEMOKRASİSİ AFD VE "YENİ SAĞ" İLE SINANIYOR

17.06.2019

Deutsche Welle (14 Haziran 2019)

Almanyada sağ popülist AfDnin söylemleri artan oranda toplumda kabul görüyor. DW Türkçeye konuşan uzmanlar modern kavramlarla yeni bir kılıfa bürünmüş bu ideolojinin Alman demokrasisini tehdit ettiği görüşünde.

Çoğulcu, liberal demokrasinin öncüsü Almanya, aşırı sağ ile sınanıyor.

2013 yılında bir tepki hareketi olarak ortaya çıkan, mülteci krizinin ardından büyük ivme kazanan AfDnin son seçimlerde aldığı sonuçlar, partinin artık bir tepki hareketi olmanın ötesine geçtiğini, Alman siyasetinin temel aktörlerinden biri haline geldiğini gösteriyor.

2017 yılındaki genel seçimlerde yüzde 12,6 oyla Federal Meclise üçüncü büyük parti olarak giren AfD, geçen ay yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerinde de gücünü korudu, hatta doğudaki Brandenburg ve Saksonya eyaletlerinde birinci parti oldu.

Bu iki eyalette 1 Eylülde yapılacak seçimlerde AfDnin açık ara birinci parti olması ve ilk kez hükümet kurmaya talip olması halinde bu, Almanya siyaseti için bir dönüm noktası olacak.

Aşırı sağcı mı, sağ popülist mi?

Seçim kampanyalarında İslam ve göçmen karşıtlığını öne çıkaran, Başbakan Merkelin sığınmacılar için açık kapı politikasını sert bir şekilde eleştiren AfD, kendisine yöneltilen anti-demokratik ve aşırı sağcı bir hareket olduğu suçlamalarını geri çeviriyor, "halkın gerçek sesi" olduğunu savunuyor.

Demokrasi ve Sivil Toplum Enstitüsü (IDZ) Başkanı Dr. Matthias Quent ise AfDnin sağ popülizmin sınırlarını aştığını, sağ popülist söylemler kullanan, aşırı sağcı ideolojinin temel tutumlarını benimseyen, aşırı sağcı bir parti olduğunu söyledi.

Matthias Quent

Quent, DW Türkçeye yaptığı değerlendirmede, "Gerçek şu ki Almanyada aşırı sağcı ideolojinin hep bir tabanı vardı, AfD ile var olan bu aşırı sağcı potansiyel, yeni söylemlerle mobilize edildi. AfD öyle kolayca siyaset sahnesinden silinip gitmeyecek, önümüzdeki 10 hatta 20 yıl boyunca bizleri meşgul etmeye devam edecek" diye konuştu.

İrkçılıkla mücadele alanında çalışan Amadeu Antonio Vakfının Sözcüsü Robert Lüdecke de bu görüşe katılıyor. "AfD'nin aşırı sağcı olduğu konusunda herhangi bir şüphe yok" diyen Lüdecke, bir çok uzman gibi, demokratik yollarla gelen ve demokratik imkanları kullanan AfD'nin, demokrasiyi hedef aldığı görüşünde.

AfD'nin basın ve düşünce özgürlüğünü, kadın erkek eşitliğini, homoseksüellerin hakları gibi pek çok demokratik kazanımı, demokratik hak ve özgürlükleri savunanları hedef aldığını anlatan Lüdecke, "AfD demokratik kurumlara saldırıyor, işleyişini baltalıyor, demokratik çoğulcu anayasal düzeni hedef alıyor. Demokratik kurumlar zayıfladığı noktada da zaten demokrasiyi yaşama imkanınız kalmıyor" diye konuştu.

Yeni Sağ akımı

AfD'nin kısa bir zamanda etkili bir propaganda yürütmesi, geniş bir kitleye ulaşması, uzmanlara göre, aşırı sağ içerisindeki çeşitli oluşumların katkılarıyla mümkün olabildi. Bunlar arasında en çok dikkat çeken ise, aşırı sağ görüşleri, yeni taktik ve söylemlerle, yeni bir kılıfa sokarak, toplumun merkezine taşıma stratejisi izleyen "Yeni Sağ" akımı.

Yayınevleri, düşünce kuruluşları, internet platformları, dernekler ve dergileriyle hızla büyüyen bu ağ, aşırı sağcı görüşlerin daha geniş kesimlerde kabul görmesi yolunda adımlar atıyor.

Yıllardır bu hareketleri izleyen siyaset bilimci ve sosyolog Dr. Matthias Quent, kendini "Yeni Sağ" olarak nitelendiren bu akımının AfD içindeki rolünü şöyle özetledi:

"Aslında yeni değiller. 1960'lı yıllarda aşırı sağcı bir grup kanaat önderi, sağcı, milliyetçi siyasi görüşü nasyonalist sosyalizm ile doğrudan bağlantılı olmayacak şekilde rehalibite etme amacıyla bir araya geldi * Günümüzde Yeni Sağda nüfuz sahibi olan Götz Kubitschek gibi isimler onlarca yıldır aşırı sağda aktifler. 2015 yılından başlayarak AfDye çok güçlü bir şekilde nüfuz ettiler, parti içinde güç kazandılar. Oluşan boşluğu, ırkçı, demokrasi karşıtı bağnaz bir gündem ile doldurdular."

"İdeoloji özünde aynı"

Amadeu Antonio Vakfı uzmanı Robert Lüdecke de, bu siyasi akımın Neonazilerden farklı görünmeye büyük çaba gösterdiğini vurgularken, "Oysa yeni olan sadece görünüşleri ve eylem şekilleri ancak ideoloji özünde aynı. Neyi nasıl söyleyebileceklerini, hukuk devletinin müsamaha gösterebileceği sınırları gayet iyi biliyor, söylemlerini ona göre şekillendiriyor" dedi.

Yeni Sağın ideologlarının göçmenlerin kendi ülkelerine dönmesini istediğini, "herkes yaşayabilir ama bizde değil kendi ülkelerinde yaşasınlar" dediklerini hatırlatan Lüdecke şöyle devam etti: "Bu yolla homojen yapıların muhafazası hedefleniyor. 'Afrikalı kötü değil ama Afrikada yaşasınlar' diyorlar. Bu söylemler özünde ırkçılıktır."

Toplum aşırı sağa mı kayıyor?

Uzmanlar, Yeni Sağ akımını demokrasi için büyük bir tehdit olarak görürken, modern kavramlar

kullanan, insanların duygularını, korkularını istismar eden bu akımın, son yıllarda toplumun merkezinde de etkili olduğu tespitini yapıyorlar.

Uzun süredir periyodik araştırmalarla Alman toplumunun siyasi eğilimlerini mercek altına alan sosyal psikolog Prof. Dr Beate Küpper, Yeni Sağın toplumun orta kesimlerinde kabul görmesinin çok endişe verici olduğunu söyledi.

Prof. Dr. Küpper, DW Türkçeye yaptığı değerlendirmede, Alman toplumunun büyük çoğunluğunun demokrasiye sahip çıktığını, ancak üçte birlik bir kesimin demokratik olmayan görüşlere destek verdiğini ifade ederken, endişesini şöyle dile getirdi:

Prof. Dr. Beate Küpper

"Etnopluralizm, homojen halk, halk iradesi, halkın kimliği gibi modernleştirilmiş kavramlar kullanan Yeni Sağın bu görüşlerinin merkezde artan oranda kabul görüyor olması çok endişe verici. Pek çok insan bunu kolayca fark edemese de bu modernleşmiş halinin içinde bildiğimiz aşırı sağcı, ırkçı düşünce kalıplar yer alıyor. Bunun da Almanyada nereye varabileceğini hepimiz gayet iyi biliyoruz" dedi.

Küpperin bu endişesini, IDZ Direktörü Matthias Quent de paylaşıyor. Liberal, çoğulcu Alman demokrasisinin halen istikrarlı, sivil toplumun da güçlü olduğunun altını çizen Quent, "demokrasinin sonuna gelmiş değiliz gayet tabii ki. Ama otoriter ve ırkçı aşırı sağa karşı toplumsal direnç güçlendirilmeli, demokratik güçlerin karşı koyabilme yetkinliği kuvvetlendirilmeli" çağrısını yaptı.

Değer Akal / Berlin

© Deutsche Welle Türkçe

Kaynak/Source: